

ОСНОВНІ МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ

Шляхтіна О. С.

*старший викладач кафедри сучасних мов
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, просп. Героїв України, 9, Миколаїв, Україна
orcid.org/0000-0002-9194-2671
helenskripak@gmail.com*

Ключові слова: *студенти
технічних спеціальностей,
технічні прийоми, перевірка
знань, методи, англійська
мова для спеціальних цілей.*

Оцінювання базових знань і навичок студентів є невіддільною частиною процесу викладання іноземних мов. Оцінювання важливе для планування процесу подальшого навчання відповідно до можливостей і потреб студентів, що може забезпечувати послідовність у засвоєнні змісту мовного курсу. Застосування різноманітних методів оцінювання дає змогу викладачеві диференціювати навчання кожного студента та контролювати весь процес навчання.

Стаття має на меті підкреслити роль оцінювання у викладанні англійської мови для спеціальних цілей студентам технічних спеціальностей, дослідити та запропонувати найефективніші методи оцінювання та перевірки знань. Розглянуто відмінності між перевіркою знань (оцінкою) і оцінюванням, виявлено проблеми, пов'язані із традиційною перевіркою знань і оцінюванням щодо студентів технічних вищих навчальних закладів, систематизовано інформацію щодо використання методів оцінювання для ефективного викладання та вивчення англійської мови спеціального професійного напрямку. Проаналізовано наукові джерела із цього питання і зроблено висновок про високий рівень зацікавленості викладачів у впровадженні сучасних методів оцінювання у процесі навчання англійської мови. Виявлено замалу висвітленість цієї проблеми серед широких мас, незважаючи на високий рівень актуальності цього питання. Розглянуто переваги й особливості різних методів оцінювання, ефективні прийоми, застосування яких у курсі викладання технічної іноземної мови може підвищити мотивацію студентів та показати їм, наскільки добре вони вивчили мову. Наведено конкретні приклади практичних стратегій і видів діяльності, важливих для технічної аудиторії. Виявлено, що оцінювання є безперервним процесом, це не просто перевірка, що проводиться після вивчення розділу або наприкінці уроку. Належна перевірка й оцінювання інтегровані в усі аспекти навчального плану, надаючи як викладачам, так і студентам відповідні корисні дані для оцінки досягнень і визначення ефективності матеріалів і методик. Зроблено узагальнювальні висновки щодо вивчення цього питання та наведено перспективи подальшого дослідження методів оцінювання у вищих навчальних закладах. Надано бібліографічний список.

EVALUATION AND ASSESSMENT STRATEGIES IN ESP COURSE

Shlyakhtina O. S.

Senior Lecturer at the Department of Modern Languages

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Heroes of Ukraine ave., 9, Mykolaiv, Ukraine

orcid.org/0000-0002-9194-2671

helenskripak@gmail.com

Key words: *strategies, engineering students, methods, techniques, English for Specific Purposes.*

Assessment and evaluation of students' basic knowledge and skills has become an integral part of the foreign languages teaching process. Assessment is crucial for planning further learning goals in accordance with students' capabilities and needs and can provide consistency in mastering the content of the language course. Using various assessment methods allows teachers to differentiate each student's learning goals and control the entire learning process.

This article aims to highlight the role of evaluation and assessment strategies in teaching ESP to engineering students, to study and suggest the most effective evaluation and assessment methods. The distinction between evaluation and assessment is identified, problems associated with traditional evaluation and assessment for engineering students are outlined, the information on the use of assessment methods for effective teaching and learning English for specific purposes is systematized. Scientific sources on this issue are analyzed and a conclusion is made about the high level of teachers' interest in the introduction of modern assessment methods in the process of learning English. Insufficient coverage of this problem is revealed despite the high level of urgency of this issue. There have been defined benefits and peculiarities of different evaluation strategies, effective techniques, the use of which in the course of English for specific purposes can increase the motivation of students and assist them to improve their learning skills. Specific examples of practical techniques and activities important in Engineering Course are given. It needs to be pointed out that assessment is a continuous process, it's not simply something that's done at the end of a unit or a lesson. Appropriate assessment and evaluation are integrated into all aspects of the curriculum, providing both teachers and students with relevant and useful data to gauge progress and determine the effectiveness of materials and methodologies. Generalized conclusions concerning studying of this question are made and prospects of the further research of assessment and evaluation methods in higher educational institutions are resulted. A bibliographic list is provided.

Постановка проблеми. Перевірка знань і оцінювання є важливими компонентами системи освіти. Оцінювання в навчанні ESP (англійської мови для спеціальних цілей) – це процес збору, аналізу й інтерпретації інформації про викладання та навчання для ухвалення обґрунтованих рішень, що підвищують рівень засвоєння студентами знань і успішність освітніх програм. Належним чином продумане оцінювання дозволяє студентам використовувати знання та навички, яких вони навчилися, і показує рівень їхньої майстерності. Для вчителів та викладачів «перевірка знань/оцінка» – це процес збору інформації, яка точно

відображає, наскільки успішно студент відповідає очікуванням певного курсу [1, с. 135]. Без ефектної системи оцінювання неможливо дізнатись, чи навчалися студенти, чи було навчання продуктивним, або як краще задовольнити потреби студентів у навчанні. Якість перевірки знань і оцінювання в навчальному процесі має глибокий і сталий зв'язок з успішністю студентів. Дослідження незмінно вказують на те, що систематичний моніторинг і зворотний зв'язок мають велике значення для покращення навчання студентів.

Аналіз досліджень та публікацій. Низка науковців провели дослідження і надали пропозиції на

предмет перевірки/оцінки й оцінювання, а також чинників, що впливають на них: О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова, О.Р. Гришкова, І.В. Холод, О.Б. Багіч, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька й інші. Однак не існує унікального методу оцінки, який підходить для всіх ситуацій. У студентів різні очікування та стандарти. Викладачі, що проводять оцінювання, мають різні стилі, які, у свою чергу, деякою мірою можуть застосовуватись для різноманітних типів академічних груп, тобто груп студентів із неоднаковим рівнем володіння англійською мовою. Передусім оцінка повинна бути спрямована на те, щоб допомогти студенту досягти успіхів у вивченні англійської мови. Окрім цього, ще однією важливою функцією оціночної діяльності є ухвалення рішень щодо того, яким чином можна змінити навчальний підхід для набуття нових навичок.

Мета статті – дослідити та запропонувати найефективніші методи оцінювання та перевірки знань під час вивчення курсу ESP.

Відповідно до цілей, нами визначені такі завдання для аналізу:

- уточнення відмінності між перевіркою знань (оцінкою) і оцінюванням;
- визначення проблем, пов'язаних із традиційною перевіркою знань (оцінкою) і оцінюванням щодо студентів технічних спеціальностей;
- розгляд і пропонування практичних стратегій і видів діяльності, важливих для технічної аудиторії.

Виклад основного матеріалу. Передусім варто пояснити різницю між перевіркою знань (оцінкою) і оцінюванням. Ці терміни часто вживаються з однаковим значенням, як синоніми, але по суті вони є різними. Оцінка успішності чи досягнень окремого студента є важливим складником оцінювання: це та частина оцінювання, яка включає в себе аналіз інформації про навчання студентів. Головним предметом уваги оцінки (перевірки знань) під час навчання ESP є визначення рівня знання мови та ролі тестів у перевірці й оцінці мовних навичок студентів. Оцінювання виходить за рамки досягнень учнів і перевірки мови; воно спрямовано на те, щоб розглянути всі аспекти перевірки (оцінки) й оцінювання, а також спробувати з'ясувати, яким чином можна ухвалювати рішення в системі освіти за допомогою результатів альтернативних форм перевірки/оцінки [3, с. 48].

Власне сама перевірка/оцінка виконує три функції:

- надання студентам відгуків про їхню роботу (оцінка для навчання);
- допомога учням у встановленні навчальних цілей і відстеження власної успішності (оцінка як навчання);
- оцінювання та звітування про результати у вигляді оцінок (оцінка навчання) [2, с. 96].

У минулому основна увага приділялась оцінці роботи студента. Нині більшого значення надають поточним описовим відгукам, які вчителі дають студентам для того, щоб останні могли чітко зрозуміти, що вони мають зробити для вдосконалення своїх навичок. Педагоги визнають, що всі учні навчаються по-різному, а постійний зворотний зв'язок і консультування-супровід під час навчально-виховного процесу можуть допомогти кожному студенту не лише покращувати свою роботу, але й розвиватися як незалежний учень, який може самостійно оцінювати свої досягнення.

Розгляньмо деякі загальні характеристики академічної перевірки/оцінки, а також методи, що дозволяють зробити заняття з ESP більш насиченими і взаємно активними.

Характерні риси академічної перевірки/оцінки:

1. **Learner-Centered.** Орієнтована на учня/студента: під час академічного оцінювання головна увага вчителів і студентів зосереджена на спостереженні та вдосконаленні навчання, а не на спостереженні та вдосконаленні викладання.

2. **Teacher-Directed.** Спрямована на вчителя/викладача: академічна перевірка/оцінка враховує самостійність і свободу в навчанні. Окремий вчитель вирішує, що оцінювати, як оцінювати та як реагувати на інформацію, отриману в результаті оцінки.

3. **Mutually Beneficial.** Взаємовигідна: академічна оцінка передбачає активну участь учнів. Коли студенти беруть активнішу участь і з більшою впевненістю в тому, що вони можуть досягти успіху, вони з більшою ймовірністю показуватимуть кращі результати під час вивчення мовного курсу. Оскільки викладачі тісно співпрацюють зі студентами для оцінки навчання, вони вдосконалюють свої навички викладання й отримують новий цінний інформаційний матеріал.

4. **Formative.** Поточна: академічна оцінка/перевірка є радше поточною, а не підсумковою. Підсумкова оцінка передбачає тести й інші види перевірки із зазначенням рівня/оцінки. Академічна оцінка, навпаки, майже ніколи не включає в себе виставлення рівнів/оцінок і майже завжди є анонімною. Її метою є надання інформації про те, що вивчають студенти, у якому обсязі та наскільки успішно.

5. **Context-Specific.** Зумовлена контекстом: академічна оцінка повинна відповідати конкретним потребам і особливостям учителів, студентів і предметів, до яких вона застосовується. Залежність від контексту означає: те, що ефективно застосовується з однією аудиторією, не обов'язково буде давати бажаний результат з іншою [1, с. 469].

Методи академічної оцінки:

- **Climate Surveys** – зауваження та коментарі щодо навчально-методичних методів, змісту, темпу, формату занять тощо;

– Minute Paper – поставте одне або два питання, у яких студенти визначають найважливіші речі, яких вони навчилися під час певної лекції, дискусії або з конкретного завдання. Дайте учням одну – дві хвилини для написання відповіді на картці для записів або на папері. Їхні відповіді допоможуть з'ясувати, чи вони успішно визначають те, що ви вважаєте найістотнішим;

– Pre Test and Post Test – питання для відображення загальних відомостей про зміст курсу; використовується в перший день, щоб продемонструвати глибину та сферу охоплення обговорюваних тем, і в останній день, щоб означити, яке навчання було реалізоване;

– Documented Problem Solutions – оберіть від однієї до трьох проблем і попросіть студентів письмово описати всі кроки, які б вони зробили для їх вирішення, з поясненням кожного кроку. Подумайте про використання цього методу для оцінки навичок вирішення проблем на початку курсу або як постійної складової частини домашніх завдань;

– Reflection Paper – критичні відгуки студентів про модуль навчання, досвід навчання, практичний досвід тощо;

– Student Portfolio of Work – поступовий збір напрацювань студента, зокрема і проекти, що в динаміці відображатиме зміцнення та розвиток навичок і знань;

– Classroom Feedback – багатоформатна діяльність; детальний розгляд документів, тести на предметний аналіз із метою дослідження;

– Problem Recognition Tasks – визначення проблем, які можна найбільш ефективно розв'язати лише одним із декількох методів;

– Applications Cards – попросіть студентів назвати від одного до трьох застосувань зазначеного принципу, виходячи з повсякденного досвіду, поточних новинних подій або знань, у процесі вивчення даного курсу [4, с. 128].

Викладачі можуть розробляти свої власні методи академічної оцінки відповідно до конкретних потреб курсу та студентів. Нижче наведено кілька стратегій, які можуть бути використані із цією метою.

1. Визначте конкретне «оцінюване» питання, відповіді студентів на яке матимуть вплив на ваше

викладання та міститимуть зауваження і коментарі щодо сприяння їхньому навчанню.

2. Виконайте завдання з оцінки самостійно, щоб бути впевненим, що його можна зробити за виділений вами час.

3. Продумайте, як ви будете аналізувати відповіді студентів, наприклад, шляхом розподілу їх на групи за категоріями «чітко розуміння», «дещо неправильно розуміння» або «суттєве незрозуміння».

4. Після застосування методу академічної перевірки/оцінки повідомте про результати студентам, щоб вони могли визначити власні труднощі.

Висновки та перспективи подальших розробок у цьому напрямі. Аналіз науково-педагогічної та методичної літератури дає підстави стверджувати, що оцінка є безперервним процесом, це не просто перевірка, що проводиться після вивчення розділу або наприкінці уроку. Належна перевірка/оцінка й оцінювання інтегровані в усі аспекти навчального плану, надаючи як викладачам, так і студентам відповідні корисні дані для оцінки досягнень і визначення ефективності матеріалів і методик.

Розглянуто відмінності між перевіркою знань (оцінкою) й оцінюванням, виявлено проблеми, пов'язані із традиційною перевіркою знань і оцінюванням щодо студентів технічних вищих навчальних закладів, систематизовано інформацію щодо використання методів оцінювання для ефективного викладання та вивчення англійської мови спеціального професійного напрямку.

Виявлено переваги й особливості різних методів оцінювання, ефективні прийоми, застосування яких у курсі викладання технічної іноземної мови може підвищити мотивацію студентів і показати їм, наскільки добре вони вивчили мову. Наведено конкретні приклади практичних стратегій і видів діяльності, важливих для технічної аудиторії.

На підставі досліджуваних літературних джерел варто зазначити, що без ефективної стратегії оцінювання неможливо дізнатись, чи було навчання результативним, або як найкращим чином відповідати потребам студентів під час вивчення англійської для спеціальних цілей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : навчальний посібник / О.Б. Бігич та ін. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Гришкова О.Р. Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей : навчальний посібник. Миколаїв : Чорноморський державний університет імені Петра Могили, 2015. 220 с.
3. Самылкіна Н.Н. Современные средства оценивания результатов обучения. Москва : Бином. Лаборатория знаний, 2007. 172 с.
4. Тарнопольський О.Б., Кабанова М.Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі : навчальний посібник. Дніпро : Університет ім. Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.

5. Холод І.В. Методика викладання англійської мови : навчально- методичний посібник. Умань : Візаві, 2018. 165 с.

REFERENCES

1. Bihych O.B., Borysko N.F., Boretska H.E. (2013). *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka* [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice]. Kyiv : Lenvit (in Ukrainian).
2. Hryshkova O.R. (2015). *Metodyka navchannia anhliiskoi movy za profesiinym spriamuvanniam studentiv nefilolohichnykh spetsialnosti* [Methods of teaching English for specific purposes in non-philological specialties]. Mykolaiv : Chornomorskyi derzhavnyi universytet imeni Petra Mohyly (in Ukrainian).
3. Samylkyna N.N. (2007). *Sovremennye sredstva otsenyvaniya rezultatov obucheniya* [Modern assessment means of learning outcomes]. Moscow: Binom. Laboratoriya znaniy (in Russian).
4. Tarnopol'skyj O.B., Kabanova M.R. (2019). *Metodyka vykladannja inozemnykh mov ta jikh aspektiv u vyshnij shkoli* [Methods of teaching foreign languages and their aspects in higher education]. Dnipro : Universytet im. Aljfreda Nobelja (in Ukrainian).
5. Kholod I.V. (2018). *Metodyka vykladannia anhliiskoi movy* [Methods of teaching English]. Umanj : Vizavi (in Ukrainian).